

Nr 3 B.

Ankom till riksdagens kansli den 24 februari 1920 kl. 1/212 f. m.

Utlåtande angående regleringen av utgifterna under tilläggsstatens för år 1920 tredje huvudtitel, innefattande anslagen till utrikesdepartementet.

(1:a avd.)

A. Departementet.

1:o) I den till riksdagen den 7 januari 1920 avlätna propositionen med förslag till tilläggsstat för år 1920 (nr 2) har Kungl. Maj:t, under åberopande av punkt 1 i det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen, att till personligt lönetillägg åt kamreraren i utrikesdepartementet G. Larson å tilläggsstat för år 1920 anvisa ett förslagsanslag, högst, av 2,000 kronor. *Personligt lönetillägg åt kamreraren i utrikesdepartementet G. Larson.*

[1]

I anslutning till vad utskottet under punkt 3:o) i utlåtandet nr 3 A anført, får utskottet hemställa,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke må av riksdagen bifallas.

2:o) Beträffande Kungl. Maj:ts framställningar i fråga om dels beredande av tillfällig löneförbättring under år 1920 för viss personal inom den civila statsförvaltningen (punkt 2) dels ock förstärkning under år 1920 av de till avlönande av vissa extra befattningshavare inom den *Tillfällig löneförbättring under år 1920.*

[2 och 3.]

civila statsförvaltningen samt till vikariatsersättningar m. m. anvisade medel (punkt 3) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härmed för riksdagen

anmäla.

B. Sveriges representation i utlandet.

Vissa nya
konsulat i
utom-
europeiska
länder.

[4]

3:o) Under hänvisning till vad utskottet under punkt 13:o) i utlåtandet nr 3 A anført, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till höjning av det extra förslagsanslaget till *vissa nya konsulat i utomeuropeiska länder* å tilläggsstat för år 1920 anvisa ett förslagsanslag, högst, 6,000 kronor, vilket belopp skall utgå till avlöning av en vicekonsul i Minneapolis.

Ortstillägg
åt förste
legations-
sekreterarne
i Helsing-
fors, Kri-
stiania och
Köpenhamn.

[5.]

4:o) I anslutning till vad utskottet under punkt 9:o) i utlåtandet nr 3 A anført, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *ortstillägg åt förste legationssekreterarna i Helsingfors, Kristiania och Köpenhamn* å tilläggsstat för år 1920 anvisa ett förslagsanslag, högst, 6,300 kronor.

Kontors-
kostnads-
sättningar
åt vissa nya
konsuler.

[6.]

5:o) Under hänvisning till vad utskottet under punkt 18:o) i sitt utlåtande nr 3 A anført, får utskottet hemställa

att riksdagen må till *kontorskostnadsersättning* vid vicekonsulatet i Minneapolis å tilläggsstat för år 1920 anvisa ett förslagsanslag, högst, 2,500 kronor.

Bidrag åt
beskick-
ningschefer
och lönade
konsuler för
ökade kon-
torskostna-
der.

[7.]

6:o) Under hänvisning till vad utskottet under punkt 19:o) i sitt utlåtande nr 3 A anført, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *bidrag åt beskickningschefer och lönade konsuler för ökade kontorskostnader* å tilläggsstat för år 1920 anvisa ett förslagsanslag, högst, 20,000 kronor.

Statsutskottets utlåtande Nr 3 B.

7:o) I anslutning till vad utskottet under punkt 21:o) i utlåtandet nr 3 A anfört, för utskottet hemställa,

Extra diplomat- och konsulsaspiranter.

att riksdagen må till förstärkning av reservationsanslaget till *extra diplomat- och konsulsaspiranter* å tilläggsstat för år 1920 anvisa ett förslagsanslag, högst, 25,000 kronor.

[8.]

8:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 9) att till förhöjning av arvoden åt vissa militär- och marinattachéer å tilläggsstat för 1920 anvisa ett förslagsanslag, högst, av 20,000 kronor.

Höjt arvode åt vissa militär- och marinattachéer.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 7 och 8 i återopade statsrådsprotokollet.

[9.]

På tilläggsstat för år 1919 är uppfört ett förslagsanslag av 18,200 kronor dels till förhöjning av militärattachéns i Paris arvode med 750 kronor i månaden, dels ock till arvoden åt marinattachéerna i London samt i Paris och Haag med 300 kronor i månaden för vardera ävensom till reseersättningar åt sistnämnda två attachéer.

Det av Kungl. Maj:t nu begärda beloppet överstiger alltså med 1,800 kronor det av 1919 års lagtima riksdag för ändamålet anvisade anslag. Ökningen av anslaget är avsedd att användas till förhöjning av de till marinattachéerna i Paris och Haag samt London nu utgående arvoden.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *förhöjning av arvoden åt vissa militär- och marinattachéer* å tilläggsstat för 1920 anvisa ett förslagsanslag, högst, 20,000 kronor.

9:o) I anslutning till vad utskottet under punkt 24:o) av sitt utlåtande nr 3 A anfört, får utskottet hemställa,

Förstärkning av anslaget till extra biträden, kanslivaktmästare och andra utgifter vid beskickningar och konsulat.

att riksdagen må till förstärkning av anslaget till *extra biträden, kanslivaktmästare och andra utgifter vid beskickningar och konsulat* å tilläggsstat för år 1920 anvisa ett förslagsanslag, högst, 40,000 kronor.

[10.]

C. Internationella byråer m. m.

Anordnande av interparlamentariska unionens konferens i Stockholm 1920. 10:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 11) att under förutsättning, att den interparlamentariska unionens nittonde konferens kommer att hållas i Stockholm år 1920, såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för konferensens anordnande därstädes på tilläggsstat för samma år bevilja ett förslagsanslag, högst, 115,000 kronor.

[11.] Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 9—13 i åberopade statsrådsprotokollet.

Kostnaderna för den tilltänkta konferensen i Stockholm under innevarande år hava beräknats på följande sätt.

Sammandragsprotokoll över konferensförhandlingarna	kr.	4,500
Övriga trycksaker, post- och telegramporton m. m.	»	30,000
Byråkostnader och översättningar	»	20,000
Stenografering och tolkning av förhandlingarna	»	15,000
Nödvändiga representationskostnader (icke fullt fördubblade mot 1914 års beräkningar)	»	35,000
Mötesmärken	»	2,000
Lokal	»	3,500
Oförutsett och diverse (omkring 10 % å föregående)	»	10,000

Summa kronor 120,000

Av det beräknade beloppet finnas 5,000 kronor disponibla, varför anslaget upptagits med 115,000 kronor. Med tillstyrkan av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen, under förutsättning, att den interparlamentariska unionens nittonde konferens kommer att hållas i Stockholm år 1920, må såsom *bidrag till bestridande av kostnaderna för konferensens anordnande därstädes* på tilläggsstat för samma år bevilja ett förslagsanslag, högst, 115,000 kronor.

11:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 12) att i avvaktan på den proposition, som kunde komma att avlätas angående beviljande av bidrag till svenska röda korsets utländska hjälpverksamhet, för ändamålet å tilläggsstat för 1920 såsom förslagsanslag, högst, beräkna ett belopp av 1,000,000 kronor.

Bidrag till svenska röda korsets utländska hjälpverksamhet.

12.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 13 februari 1920 dagtecknad proposition (nr 86) föreslagit riksdagen att dels såsom bidrag till svenska röda korsets utländska hjälpverksamhet å tilläggsstat för år 1920 anvisa att förslagsanslag, högst av 1,000,000 kronor, att mot redovisningsskyldighet ställas till överstyrelsens för svenska röda korset förfogande, *dels ock* medgiva, att i övrigt för nyssnämnda ändamål, må, likaledes mot redovisningsskyldighet, av nämnda överstyrelse tagas i anspråk de medel, som kunna visas återstå av det å tilläggsstat för år 1918 beviljade förslagsanslaget, högst, av 200,000 kronor för bestridande av omkostnaderna för svenska röda korsets hjälpbyrå i Stockholm, sedan de med anslaget avsedda kostnader blivit täckta.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till det vid nämnda proposition fogade statsrådsprotokollet.

Ifrågavarande hjälpverksamhet är avsedd att omfatta anordnande av ett flyttande epidemisjukhus samt direkta åtgärder för undsättning åt krigsfångar i Sibirien ävensom lindring av nöden bland befolkningen i norra Frankrike.

Kungl. Maj:ts förslag om anvisande av ett anslag på 1,000,000 kronor såsom bidrag till ifrågavarande hjälpverksamhet har icke givit utskottet anledning till erinran. Vidkommande åter förslaget om medgivande att använda uppkommen behållning å ett på 1918 års tilläggsstat mot redovisningsskyldighet till förfogande ställt förslagsanslag, högst, har utskottet visserligen funnit anmärkningsvärt, att icke denna behållning blivit till statskontoret inlevererad, men har likväl ej velat motsätta sig Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) såsom *bidrag till svenska röda korsets utländska hjälpverksamhet*, å tilläggsstat för år 1920 anvisa ett förslagsanslag, högst, av 1,000,000 kronor, att mot redovisningsskyldighet ställas till överstyrelsens för svenska röda korset förfogande,

b) medgiva, att i övrigt för nyssnämnda ändamål må, likaledes mot redovisningsskyldighet, av nämnda

överstyrelse tagas i anspråk oanvänt, till statsverket icke återlevererat belopp av det å tilläggsstat för år 1918 beviljade förslagsanslaget, högst, av 200,000 kronor för bestridande av omkostnaderna för svenska röda korssets hjälpbyrå i Stockholm, sedan de med anslaget avsedda kostnader blivit täckta.

D. Diverse.

Ersättningar för kursförluster åt befattningshavare inom den yttre representationen.

12:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 13) att till ersättningar för kursförluster åt befattningshavare inom den yttre representationen å tilläggsstat för år 1920 anvisa ett förslagsanslag av 50,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 14—19 i åberopade statsrådsprotokollet.

[13]

Efter att hava meddelat, vad de tillkallade sakkunniga i detta ärende anfört, yttrar departementschefen:

»På sätt de sakkunniga anfört, hava statsmakterna redan godtagit såsom allmän princip att ersättning bör beredas åt de tjänstemän inom utrikesrepresentationen, vilka i följd av rådande kursskillnad lida förlust, då dem tillkommande avlöningsförmåner överföras till främmande myntslag.

Vad tillämpningen av nämnda princip angår, anser jag mig emellertid böra erinra om följande.

Genom kungl. beslut den 11 februari 1916 fastställdes, att till följd av de förändringar i kursförhållandena mellan svenskt mynt och de utländska myntslagen, vilka sedan våren 1915 ägt rum, och varigenom de förluster, som förut tillskyndats vissa diplomatiska och konsulära tjänstemän, i väsentlig grad minskats eller helt motvägdes på grund av sedan uppkommen kursvinst, skulle med den vidare handläggningen av riksdagens skrivelse i här omhandlade ämne av den 20 maj 1915 tillsvidare anstå.

Då de kursförluster, generalkonsuln och kanslisten i Shanghai fått vidkännas, i förhållande till deras löneförmåner varit synnerligen avsevärda, har Eders Kungl. Maj:t likväl funnit skäl att för deras vidkommande medgiva undantag från nämnda regel och låtit utanordna ersättningar för kursförluster, dock icke till hela det belopp, varför ersättning begärts. Vid den underdåniga föredragning den 28 sistlidne november, då dylik ersättning sista gången beviljades, anförde jag, att tredje huvud-

titelns besparingar under de senare åren varit och fortfarande äro så strängt anlitade, att jag icke ansåge mig kunna tillstyrka Eders Kungl. Maj:t att därifrån ersätta ytterligare kursförluster. I den till grund för riksdagens beslut liggande propositionen den 10 april 1915, i vilken föreslogs, att ersättningen för kursförluster till diplomatiska och konsulara tjänstemän skulle utgå av tredje huvudtitelns besparingar, antogs, att de sammanlagda ersättningsbeloppen icke skulle för ett år överstiga 19,000 kronor, och mer än ungefär detta belopp torde icke vara tillrädligt att för ändamålet under år 1919 disponera. I den mån ytterligare framställningar om ersättning för kursförluster inkomme eller kunde antagas vara att förvänta från utomlands anställda tjänstemän, av beskaffenhet att på grund såväl av riksdagens ovannämnda beslut som ock av billighetsskäl efter vederbörlig prövning böra vinna avseende, vore min avsikt att hemställa hos Eders Kungl. Maj:t att i proposition till riksdagen föreslå anvisandet av medel för ändamålet på tilläggsstat för år 1920.

Såsom jag redan meddelat, hava sakkunniga föreslagit, att till ersättningen för kursförluster åt befattningshavare inom den yttre representationen måtte äskas ett extra förslagsanslag såväl på tilläggsstat för 1920 som på 1921 års stat. Jag har icke ansett nödvändigt att följa förslaget i sistnämnda avseende, enär en utväg torde finnas att för framtiden i stort sett undvika kursförluster vid utbetalandet av löneförmånerna åt tjänstemännen i utlandet, nämligen att genom riksbankens försorg översända beloppen i guld till bank i utlandet, som därefter remitterar desamma till tjänstemännen i landets mynt och efter parikurs. Detta förfaringssätt, som under krigstiden icke varit möjligt, bör även komma till användning under innevarande år, vadan mera omfattande kursförluster framdeles torde kunna undvikas. Emellertid kvarstå de anspråk på ersättning för dylika förluster, som uppkommit under kriget, och som, enligt vad jag i det föregående framhållit, icke kunna gäldas från tredje huvudtitelns besparingar. Fall torde jämväl kunna tänkas, då det kunde visa sig praktiskt omöjligt att använda nämnda utväg. För att kunna tillmötesgå redan förefintliga anspråk och hava möjlighet att i nämnda undantagsfall skydda befattningshavarna från kursförluster under 1920, torde emellertid ett extra förslagsanslag å tilläggsstaten för 1920 bliva nödvändigt. Några mera ingående beräkningar rörande det belopp, vartill anslaget bör sättas, kan jag på grund av frågans natur icke framlägga, men av det anförda torde framgå, att det icke gäller mera avsevärda belopp. Den överslagsberäkning, som verkställts, giver vid handen att ett belopp av ungefär 50,000 kronor borde visa sig till-

räckligt. Jag anser mig vidare böra framhålla, att i de av mig såsom möjliga betecknade fall, då översändande av avlöningsförmånerna i guld kan visa sig utförbart, kursförlust rättvisligen torde — givetvis efter Eders Kungl. Maj:ts prövning i det särskilda fallet och efter hittills gällande av riksdagen gillade grunder — böra få ersättas samtliga befattningshavare inom den yttre representationen, alltså även beskickningscheferna.»

Utskottets
uttrande.

Då utskottet¹ erfarit, att förfaringssättet med översändande av tjänstemännens löner i guld i och för undvikande av kursförluster kommit till tillämpning efter samråd med riksbanken, saknar utskottet anledning att närmare ingå på denna fråga.

Utskottet förutsätter, att vid utbetalandet av nu ifrågavarande ersättningsbelopp avdrag göres för eventuellt uppkommen kursvinst, så att endast nettoförlusten täckes.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *ersättningar för kursförluster åt befattningshavare inom den yttre representationen* å tilläggsstat för år 1920 anvisa ett förslagsanslag av 50,000 kronor.

Dyrtids-
tillägg
m. m.

[14—16.]

13:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag rörande *dels* täckande av kostnader för dyrtidstillägg under år 1920 åt befattningshavare i utrikesdepartementet samt, vid beskickningar och konsulat (punkt 14) *dels ock* inköp av fastighet för kanslilokaler vid beskickningen i Paris (punkt 15), kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, varjämte utskottet samtidigt härmed avgiver särskilt utlåtande angående Kungl. Maj:ts framställning rörande utgifter i samband med fastighetsbyte med danska staten i syfte att bereda lokaler för svenska beskickningen och svenska konsulatet i Köpenhamn (punkt 16), vilket utskottet skolat härmed för riksdagen

anmäla.

Stockholm den 27 februari 1920.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: se under utlåtande nr 3 A.

Tabell över anslagen under tilläggsstatens till riksstaten för år 1920 tredje huvudtitel. Utrikesdepartementet.

	Extra anslag	Extra anslag
	Kronor	Kronor
Departementet.		
Tillfällig löneförbättring under år 1920 för viss personal inom den civila statsförvaltningen, <i>förslagsanslag</i>	* 7,800	
Förstärkning av de till avlönande av vissa extra befattningshavare inom den civila statsförvaltningen samt till vikariatsersättningar m. m. anvisade medel, <i>förslagsanslag</i>	* 4,000	11,800
Sveriges representation i utlandet.		
Vissa nya konsulat i utomeuropeiska länder, <i>förslagsanslag</i> , högst	6,000	
Ortstillägg åt förste legationsskreterarna i Helsingfors, Kristiania och Köpenhamn, <i>förslagsanslag</i> , högst	6,300	
Kontorskostnadsersättning vid vicekonsulatet i Minneapolis, <i>förslagsanslag</i> , högst	2,500	
Bidrag åt beskickningschefer och lönade konsulter för ökade kontorskostnader, <i>förslagsanslag</i> , högst	20,000	
Extra diplomat- och konsulsaspiranter, <i>förslagsanslag</i> , högst	25,000	
Förhöjning av arvoden åt vissa militär- och marinattachéer, <i>förslagsanslag</i> , högst	20,000	
Förstärkning av anslaget till extra biträden, kanslivaktmästare och andra utgifter vid beskickningar och konsulat, <i>förslagsanslag</i> , högst	40,000	119,800
Internationella byråer m. m.		
Bidrag till interparlamentariska unionens nittonde konferens i Stockholm år 1920, <i>förslagsanslag</i> , högst	115,000	
Bidrag till svenska röda korsets utländska hjälpverksamhet, <i>förslagsanslag</i> , högst	1,000,000	1,115,000

* Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varöver särskilt utlåtande framdeles kommer att avgivas.

	Extra anslag	Extra anslag
	Kronor	Kronor
Diverse.		
Ersättningar för kursförluster åt befattningshavare inom den yttre representationen, <i>förslagsanslag</i>	50,000	
Dyrtidstillägg, <i>förslagsanslag</i>	* 900,000	
Inköp av fastighet för kansli lokaler vid beskickningen i Paris, <i>reservationsanslag</i>	* 90,000	
Beskickningens i Köpenhamn, <i>reservationsanslag</i>	** 351,600	1,391,600
Summa		2,638,200

- * Av Kungl. Maj:ts förslaget belopp, varöver särskilt utlåtande framdeles kommer att avgivas.
 ** Häröver har avgivits särskilt utlåtande.